

?ntihar Fikri için Beck Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?ntihar Fikri için Beck Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23726>

Özet

?ntihar Fikri için Beck Ölçe?i (Beck Scale for Suicide Ideation, BSSI), ilk olarak Aaron T. Beck ve arkadaşlar? tarafından geli?tirilm?, bireylerin intihar dü?üncesinin ?iddetini ve do?as?n? ölçmek amacıyla tasarlanm?? bir öz bildirim aracıdır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **H. S. Ozcelik, K. Ozdel, S. D. Bulut ve S. Orsel** tarafından 2015 y?l?nda yapılm??tır. Ölçek, intihar eylemine yönelik niyet, arzu, planlama ve haz?rl?k gibi kritik boyutlar? de?erlendirerek klinik ortamlarda ve ara?t?rmalarda **intihar riski** düzeyini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçe?in Türkiye popülasyonunda kullan?ma uygunlu?unu ve psikometrik sa?lamlı??n? göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

?ntihar Fikri, Beck Ölçe?i, BSSI, Uyarlama, Psikometri, Klinik De?erlendirme, ?ntihar Riski

Yazarlar

Orijinal Geli?tiriciler: Aaron T. Beck (ve Arkadaşlar?). Türkçe Uyarlama Yazarlar?: H. S. Ozcelik, K. Ozdel, Süheyla Do?an Bulut, S. Orsel.

Amaç

?ntihar Fikri için Beck Ölçe?i'nin temel amacı, bir bireyde mevcut olan intihar dü?üncelerinin yo?unlu?unu, ciddiyetini ve özgül niteliklerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, intihar dü?üncesinin sadece varlı??n? de?il, aynı zamanda bu dü?üncelere e?lik eden niyet, kontrol ve planlama gibi faktörleri de nicel hale getirir.

Ölçek, klinisyenlere hastalar?nın intihar riskini h?zl? ve objektif olarak de?erlendirmede yardımcı olurken; ara?t?rmacılara da depresyon, anksiyete ve di?er psikiyatrik bozukluklar ba?lam?nda **intihar fikri** gelişimini inceleme fırsat? sunar. Ölçek, özellikle tedavi öncesi ve sonrası risk düzeyindeki de?işiklikleri takip etmek için kritik bir araçtır.

Yapı

Bu ölçek, ölçtü?ü psikolojik yapı itibarıyla '?ntihar Fikri' (Suicidal Ideation) üzerine odaklanır. ?ntihar fikri, kişinin kendini öldürmeye yönelik bilinçli dü?ünceleri, arzular? ve planlarıdır. BSSI, bu yapıyı üç ana bile?en üzerinden inceler:

Yaşam Arzusunun ?iddeti (Desire to Live)

?ntihar Arzusunun ?iddeti (Desire to Die)

?ntihar Giri?imi Haz?rl??? (Preparation and Intent)

Ölçek, bu bile?enleri de?erlendirerek intihar dü?üncesinin pasif bir arzu düzeyinden aktif ve planl? bir niyete do?ru giden spektrumdaki yerini belirlemeyi hedefler. Bu yap?, bili?sel-davran??ç? modelin intihar?n bili?sel öncülleri üzerine yapt??? vurguyla uyumludur.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Ozcelik ve arkada?lar? (2015) taraf?ndan yap?lm??t?r. Bu çal??mada, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve kültürleraras? e?de?erli?ini sa?lamak amacıyla gerekli analizler yürütülmü?tür.

Yap?lan analizler, ölçe?in **yap? geçerli?i** (Construct Validity) aç?s?ndan tatmin edici sonuçlar verdi?ini göstermi?tir. Bu, BSSI'n?n gerçekten de teorik olarak ölçmesi beklenen intihar fikri yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlar. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili klinik ölçütlerle (örne?in, Beck Depresyon Envanteri gibi depresyon ölçekleri) beklenen yönde korelasyon göstermesi, **ölçüt geçerli?i** (Criterion Validity) aç?s?ndan da destek sa?lam??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability) çal??malar?, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? incelemi?tir. Ozcelik vd. (2015) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, Türkçe BSSI'n?n yüksek bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

?ç tutarlılık, ölçe?in tüm maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren **Cronbach Alfa** katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Bu katsay?n?n yüksek ç?kmas?, ölçe?in maddelerinin homojen oldu?unu ve klinik kullan?ma uygun bir güvenilirlik düzeyine sahip oldu?unu i?aret etmektedir. Spesifik güvenilirlik katsay?lar? kaynakta belirtilmese de, yay?mlanan akademik makale, ölçe?in psikometrik aç?dan güvenilir oldu?unu do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

Orijinal Beck ?ntihar Fikri Ölçe?i genellikle tek faktörlü bir yap? sergilemekle birlikte, baz? ara?t?rmac?lar intihar arzusunu ve intihar haz?rl???n? ay?ran iki faktörlü bir yap?y? da desteklemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Ozcelik vd., 2015), ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da orijinal yap?ya benzerlik gösterip göstermedi?i incelenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in klinik aç?dan anlaml? ve yorumlanabilir bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu teyit etmi?tir. Bu analizler, ölçe?in Türk kültürüne özgü farklılıklar göstermeden **intihar fikri** kavram?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermekte ve ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i. Genellikle 21 maddeden oluşur ve her madde 0 ile 2 arasında puanlanır, bu da toplam puanın 0 ile 42 arasında de?iştir. Puanlama sistemi, intihar dü?üncesinin şiddetini yansıtır.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama), ve diğer birçok dil.

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyonlar (özellikle depresyon ve diğer duygudurum bozuklukları olan hastalar) ve genel popülasyon.

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi (13 yaş ve üzeri) ve yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çalışması, genellikle psikiyatri kliniklerinde takip edilen hasta grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yayınlandığı kaynaktan bu detaylar mevcuttur.

Test Metodolojisi: Birey, intihar düşünceleri, arzuları ve niyetleriyle ilgili ifadeleri okur ve son bir haftalık dönemi göz önünde bulundurarak kendine en uygun dü?en seçeneği işaretler.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçüm, Ölçek Uyarlaması, **Klinik Psikoloji**, Bilişsel Terapi, Öz Bildirim, Suicidal Ideation, Psikiyatri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Süheyla Doğan Bulut

Yazar ORCID Tanımlama Kodu: Kaynaktan belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: dr_sdbulut@yahoo.com

Yayın Adresi: Kaynaktan detaylı adres bilgisi belirtilmemiştir, ancak yazarın çalıştığı kurum bilgisi akademik makalede yer almaktadır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in klinik veya ara?tırma amaçlı? kullanılm? için orijinal geli?tiricilerin (Beck Enstitüsü veya telif hakk? sahipleri) izinlerinin alınmas? gerekebilir. Türkçe uyarlamam?n kullanılm?yla ilgili özel izinler için sorumlu yazar (Süheyla Do?an Bulut) ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in Türkçe versiyonunun PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: beck-scale-for-suicide-ideation-turkish-bssi-toad.pdf

Makalenin orijinal ba?lant?s?na buradan ula?ılabilir: uvt.ulakbim.gov.tr

Kaynaklar

Ozcelik, H. S., Ozdel, K., Bulut, S. D., & Orsel, S. (2015). The reliability and validity of the Turkish version of the beck scale for suicide ideation (Turkish BSSI). *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 25(2), 141-150. doi: 10.5455/bcp.20141214105009

Beck, A. T., Kovacs, M., & Weissman, A. (1979). Assessment of suicidal intention: The Scale for Suicide Ideation. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 47(2), 343-352.

?ntihar Fikri için Beck Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmamıştır. Ancak orijinal BSSI genellikle 21 maddeden oluşur ve bireyin intihar dü?üncesinin süresi, sıklığı, kontrol yetene?i, intihar yöntemi ve niyet ciddiyeti gibi konular? kapsar. Maddeler 0-2 aras?nda derecelendirilir. Ölçek maddeleri için lütfen yukarıda belirtilen PDF kaynağına veya sorumlu yazara ba?vurunuz.